

ولیمه

مقاله

بحث

خواندن

نمایش مبدأ

نمایش تاریخچه

بیشتر expanded collapsed

ولیمه یا سور، به میهمانی گفته می‌شود که به مناسبت بازگشت از سفر حج، عروسی، تولد فرزند و مانند آن برپا می‌شود. گاه به غذایی که در این میهمانی‌ها داده می‌شود ولیمه می‌گویند. ولیمه‌دادن و همچنین پذیرفتن دعوت به ولیمه مستحب است. در روایات ولیمه‌دادن در پنج مورد سفارش شده است: عروسی، تولد فرزند، ختنه، خرید خانه و بازگشت از حج. همچنین ولیمه‌ای که فقط ثروتمندان در آن دعوت باشند مورد نکوهش قرار گرفته است.

محتویات

مفهوم‌شناسی

سیره پیامبر و ائمه

حکم شرعی

ولیمه‌های نکوهش شده

پانویس

منابع

مفهوم شناسی

طبق فرهنگ‌های لغت، به دو چیز ولیمه گفته می‌شود: یکی میهمانی‌هایی که به‌منظور جشن ازدواج، بازگشت زائر از زیارت، به‌دنیا آمدن فرزند و مانند اینها برگزار می‌شود؛^[۱] و دیگری غذایی که در این میهمانی‌ها داده می‌شود.^[۲] به ولیمه سور نیز گفته می‌شود.^[۳]

سیره پیامبر و ائمه

برپایه روایات، شایسته است برای پنج چیز ولیمه داد: عروسی، تولد فرزند، ختنه، خرید خانه و بازگشت از حج.^[۴] در حدیثی از پیامبر اسلام (ص) آمده است: «غذا دادن هنگام ازدواج، سنت پیامبران است.»^[۵] طبق حدیث دیگری، پیامبر هنگام ازدواج یکی از صحابه، وی را چنین به ولیمه‌دادن توصیه کرد: «ولیمه بده، هرچند به گوشت گوسفندی باشد.»^[۶]

نقل کرده‌اند که در ولیمه ازدواج پیامبر اسلام (ص) با ام‌حبیبه، از میهمانان با غذایی به‌نام حیص (مخلوطی از آرد، خرما و روغن) پذیرایی شد.^[۷] همچنین وی در مجلس عروسی با صفیه، از میهمانان با شربت و خرما پذیرایی کرد.^[۸] امام موسی کاظم (ع) نیز پس از ولادت یکی از فرزندان، در مساجد و سایر نقاط شهر، به مردم مدینه با فالوده (نوعی غذای رایج در آن زمان) ولیمه داد.^[۹]

به فتوای فقیهان، ولیمه مستحب است. البته برخی از فقیهان، ولیمه عروسی را واجب دانسته‌اند.^[۱۰]

برخی از احکام ولیمه به شرح زیر است:

- خوب است که مؤمنان، خویشان و همسایگان به مراسم ولیمه دعوت شوند.^[۱۱]
- بهتر است ولیمه عروسی در روز باشد.^[۱۲]
- مستحب است کسی که به ولیمه دعوت شده است، آن را بپذیرد؛ اگرچه روزه مستحبی گرفته باشد.^[۱۳]
- اگر در مجلس ولیمه، موسیقی حرام یا شراب وجود داشته باشد، حضور در ولیمه جایز نیست؛ مگر آنکه حضور باعث شود بساط حرام جمع‌آوری شود.^[۱۴]
- تفاوتی میان اینکه دعوت‌کننده، مسلمان یا غیرمسلمان باشد نیست.^[۱۵]
- اگر دو نفر، کسی را به ولیمه دعوت کنند، مستحب است دعوت کسی را قبول کند که زودتر دعوت کرده و اگر همزمان دعوت کنند، دعوت کسی که محل ولیمه‌اش نزدیک‌تر است بپذیرد.^[۱۶]

ولیمه‌های نکوهش شده

در روایات ولیمه در دو مورد، نکوهش شده است: اول ولیمه‌ای که در آن فقط ثروتمندان اطعام شوند و به مستمندان غذایی داده نشود.^[۱۷] دوم ولیمه‌دادن در روز سوم. از پیامبر اسلام (ص) نقل شده است: «ولیمه‌دادن در روز اول حق، در روز دوم احسان و در روز سوم خودنمایی و شهرت‌طلبی است.»^[۱۸]

1. نگاه کنید به عمید، فرهنگ عمید، ذیل واژه «ولیمه».
2. نگاه کنید به دهخدا، لغتنامه دهخدا، ذیل واژه «ولیمه»؛ معین، فرهنگ معین، ذیل واژه «ولیمه».
3. خدایپرستی، فرهنگ جامع واژگان مترادف و متضاد زبان فارسی، ۱۳۷۶ش، ذیل واژه سور دادن، ص ۸۲۲.
4. ری شهری، میزان الحکمه، ۱۳۸۹ش، ج ۶، ص ۴۵۸.
5. غضنفری، زفاف، ۱۳۸۷ش، ج ۱، ص ۱۹۵.
6. فیض کاشانی، محجه البیضاء، ۱۴۱۷ق، ج ۳، ص ۴۳.
7. غضنفری، زفاف، ۱۳۸۷ش، ج ۱، ص ۱۹۵.
8. فیض کاشانی، محجه البیضاء، ۱۴۱۷ق، ج ۳، ص ۴۳.
9. فیض کاشانی، محجه البیضاء، ۱۴۱۷ق، ج ۳، ص ۴۳.
10. حکیم، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی، ۱۴۲۴ق، ج ۶، ص ۵۵۹.
11. مؤسسه دایرةالمعارف فقه اسلامی، فرهنگ فقه، ۱۳۸۵ش، ج ۵، ص ۳۷۴.
12. حکیم، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی، ۱۴۲۴ق، ج ۶، ص ۵۵۹.
13. حکیم، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی، ۱۴۲۴ق، ج ۶، ص ۵۵۹.
14. حکیم، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی، ۱۴۲۴ق، ج ۶، ص ۵۶۰.
15. علامه حلی، تحریرالاحکام، ۱۴۲۱ق، ج ۳، ص ۵۸۴.
16. علامه حلی، تحریرالاحکام، ۱۴۲۱ق، ج ۳، ص ۵۸۴.
17. ری شهری، میزان الحکمه، ۱۳۸۹ش، ج ۵، ص ۱۰۸؛ ج ۶، ص ۴۵۲.
18. ری شهری، میزان الحکمه، ۱۳۸۹ش، ج ۶، ص ۴۵۸.

منابع

- خدایپرستی، فرهنگ جامع واژگان مترادف و متضاد زبان فارسی، شیراز، دانشنامه فارس، ۱۳۷۶ش.
- حکیم، محمدهادی، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی، قم، موسسه دائره المعارف فقه اسلامی، ۱۴۲۴ق.
- ری شهری، محمد، میزان الحکمه، قم، موسسه علمی دارالحديث، ۱۳۸۹ش.

- دهخدا، علی اکبر و دیگران، لغتنامه، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم، ۱۳۷۷ش.
- علامه حلی، حسن بن یوسف، تحریر الاحکام، قم، موسسه امام صادق (ع)، چاپ اول، ۱۴۲۱ق.
- عمید، حسن، فرهنگ عمید.
- غضنفری، علی، زفاف، قم، نیلوفرانه، ۱۳۸۷ش.

برگرفته از «<https://fa.wikishia.net/index.php?title=ولیمه&oldid=639423>»